

KOMMISSIONEN MOT IRLAND

DOMSTOLENS DOM
den 19 mars 2002 *

I mål C-13/00,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K. Banks och M. Desantes,
båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Irland, inledningsvis företrädd av M.A. Buckley, därefter D.J O'Hagan, båda i
egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

med stöd av

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, företrätt av G. Amodeo, i egenskap av ombud, biträdd av M. Hoskins, barrister, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om fastställelse av att Irland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.7 i EG-fördraget (nu artikel 300.7 EG i ändrad lydelse) jämförd med artikel 5 i protokoll 28 till Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3; SÖ 1994:24) genom att inte före den 1 januari 1995 ansluta sig till Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Parisakten av den 24 juli 1971),

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena P. Jann, F. Macken, N. Colneric och S. von Bahr samt domarna C. Gulmann, D.A.O. Edward, J.-P. Puissochet (referent), M. Wathelet, R. Schintgen, V. Skouris, J.N. Cunha Rodrigues och C.W.A. Timmermans,

generaladvokat: J. Mischo,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 27 november 2001 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Europeiska gemenskapernas kommission har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 14 januari 2000, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Irland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.7 i EG-fördraget (nu artikel 300.7 EG i ändrad lydelse) jämförd med artikel 5 i protokoll 28 till Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992 (EGT L 1, 1994, s. 3; SÖ 1994:24, nedan kallat EES-avtalet) genom att inte före den 1 januari 1995 ansluta sig till Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Parisakten av den 24 juli 1971, nedan kallad Bernkonventionen).
- 2 Genom en interventionsinlägga har Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, till stöd för Irlands yrkanden, hävdade att EES-avtalets blandade karaktär medför att domstolen endast är behörig att pröva detta inom områden som varit föremål för harmonisering på gemenskapsnivå, vilket inte är fallet beträffande immaterialrätt. Enligt Förenade kungariket hör Bernkonventionen således till internationell rätt och omfattas av medlemsstaternas behörighet, och tillämpningen av den kan inte vara föremål för någon kontroll från domstolen.

Huruvida yrkandena i Förenade kungarikets interventionsansökan kan tas upp till sakprövning

- 3 Enligt artikel 37 i EG-stadgan för domstolen får, genom yrkanden i interventionsansökan, endast en av parternas yrkanden biträdas.

- 4 Domstolen konstaterar i detta hänseende att Förenade kungarikets yrkanden syftar till att domstolen skall förklara sig obehörig att avgöra tvisten och att den skall avvisa kommissionens talan. Irland har emellertid medgivit fördragsbrottet och endast begärt att domstolen skall vilandeförklara målet i avvaktan på att dess lagstiftning anpassas.

- 5 En intervenient kan inte framställa en invändning om rättegångshinder som inte uttryckts i svarandens yrkanden (se dom av den 24 mars 1993 i mål C-313/90, CIRFS m.fl. mot kommissionen, REG 1993, s. I-1125, punkterna 21 och 22, svensk specialutgåva, volym 14, s. 83, och av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993, s. I-3203, punkterna 11 och 12, svensk specialutgåva, volym 14, s. 213).

- 6 Förenade kungariket har endast ifrågasatt domstolens behörighet att pröva tvisten, och dess yrkanden i interventionsansökan kan därför inte prövas.

Fördragsbrottet

- 7 Enligt artikel 5 i protokoll 28 till EES-avtalet har de avtalsslutande parterna förbundit sig att före den 1 januari 1995 ansluta sig till Bernkonventionen. Irland,

som är part i EES-avtalet, vilket trädde i kraft den 1 januari 1994, är således skyldigt att uppfylla de tillhörande skyldigheterna, såsom skyldigheten att ansluta sig till Bernkonventionen.

8 Irland hade inte anslutit sig inom den föreskrivna tidsfristen varför kommissionen den 15 april 1998 sände en formell underrättelse till denna medlemsstat.

9 Genom en skrivelse i maj 1998 svarade Irland att ett lagförslag höll på att utarbetas, vilket skulle uppdatera dess lagstiftning om upphovsrätt och göra det möjligt för Irland att ratificera Bernkonventionen.

10 Kommissionen, som konstaterade att Irland fortfarande inte hade något instrument för anslutning till Bernkonventionen, sände den 17 december 1998 ett motiverat yttrande till denna medlemsstat och uppmanade denna att rätta sig efter yttrandet inom två månader.

11 I sin svarsskrivelse av den 15 februari 1999 medgav Irland sin skyldighet att ansluta sig till Bernkonventionen. Irland informerade kommissionen om att lagförslaget om immaterialrätt befann sig på ett framskridet stadium i parlamentets behandling och att förslaget borde kunna antas senast i slutet av år 1999.

12 I sitt svaromål har Irland därför av domstolen begärt en ytterligare tidsfrist om sex månader för att kunna rösta igenom det nämnda lagförslaget och presentera det för kommissionen i förhoppning om att den sistnämnda då kommer att återkalla sin talan.

- 13 En fördragsbrottstalan kan endast avse underlåtenhet att uppfylla skyldigheter som följer av gemenskapsrätten. Domstolen finner därför anledning att först undersöka om de skyldigheter som åvilar Irland och som utgör föremål för talan omfattas av gemenskapsrätten innan den uttalar sig om fördragsbrottet i sak.
- 14 Domstolen har fastslagit att de blandade avtal som ingås av gemenskapen, dess medlemsstater och tredje land har samma ställning i gemenskapernas rättsordning som de rena gemenskapsavtalen när det gäller bestämmelser som omfattas av gemenskapens behörighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 september 1987 i mål 12/86, Demirel, REG 1987, s. 3719, punkt 9; svensk specialutgåva, volym 9, s. 175).
- 15 Domstolen har därav dragit slutsatsen att medlemsstaterna, genom att säkerställa att de åtaganden som följer av ett avtal som ingåtts av gemenskapsinstitutionerna iakttas, fullgör en skyldighet som de inom gemenskapens rättsordning har gentemot gemenskapen, vilken har åtagit sig ansvaret för att avtalet fullgörs på vederbörligt sätt (domen i det ovannämnda målet Demirel, punkt 11).
- 16 I förevarande fall råder det inget tvivel om att Bernkonventionens bestämmelser avser ett område som i stor utsträckning omfattas av gemenskapens behörighet.
- 17 Skyddet för litterära och konstnärliga verk, som är föremål för Bernkonventionen, är nämligen i stor utsträckning reglerat i gemenskapslagstiftningen inom så skiftande områden som rättsligt skydd för dataprogram, uthyrnings- och utlåningsrätt inom det immaterialrättsliga området, skydd för upphovsrätt beträffande satellitsändningar och vidaresändning via kabel, rättsligt skydd för uppgifter eller skyddstiden för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter.

- 18 Domstolen har för övrigt fastställt att upphovsrätt och närstående rättigheter omfattas av fördragets tillämpningsområde (dom av den 20 oktober 1993 i de förenade målen C-92/92 och C-326/92, Phil Collins m.fl., REG 1993, s. I-5145, punkt 28; svensk specialutgåva, volym 14, s. 351).
- 19 Bernkonventionen skapar sålunda rättigheter och skyldigheter inom områden som omfattas av gemenskapslagstiftningen. Under dessa omständigheter finns ett gemenskapsintresse av att alla parter i EES-avtalet ansluter sig till denna konvention.
- 20 Av ovanstående följer att kravet på anslutning till nämnda konvention, som de avtalsslutande parterna åläggs genom artikel 5 i protokoll 28 till EES-avtalet, faller inom gemenskapens ramar eftersom det återfinns i ett blandat avtal som ingåtts av gemenskapen och dess medlemsstater och som rör ett område som i stor utsträckning omfattas av fördraget. Kommissionen är således behörig att bedöma om kravet iakttas, med förbehåll för domstolens prövning.
- 21 Vad gäller fördragsbrottet i sak skall enligt fast praxis förekomsten av ett fördragsbrott bedömas enbart mot bakgrund av den situation som rådde vid utgången av den frist som angivits i det motiverade yttrandet (se bland annat dom av den 15 mars 2001 i mål C-147/00, kommissionen mot Frankrike, REG 2001, s. I-2387, punkt 26). En medlemsstat kan inte heller åberopa bestämmelser, praxis eller förhållanden i sin interna rättsordning som grund för att underlåta att iaktta skyldigheter som följer av gemenskapsrätten.
- 22 Då det således är fastslaget att Irland inte inom den frist som föreskrivits i det motiverade yttrandet har anslutit sig till Bernkonventionen, såsom krävdes i EES-avtalet, skall talan om fördragsbrott anses välgrundad.

- 23 Följaktligen har Irland underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.7 i fördraget jämförd med artikel 5 i protokoll 28 till EES-avtalet genom att inte före den 1 januari 1995 ansluta sig till Bernkonventionen.

Rättegångskostnader

- 24 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Irland skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Irland har tappat målet, skall denna stat förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Förenade kungariket skall bära sin rättegångskostnad i enlighet med artikel 69.4 i samma regler.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

- 1) Yrkandena i Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands interventionsansökan avvisas.

- 2) Irland har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 228.7 i EG-fördraget (nu artikel 300.7 EG i ändrad lydelse) jämförd med artikel 5 i protokoll 28 till Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet av den 2 maj 1992, genom att inte före den 1 januari 1995 ansluta sig till Bernkonventionen för skydd av litterära och konstnärliga verk (Parisakten av den 24 juli 1971).
- 3) Irland skall ersätta rättegångskostnaderna.
- 4) Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland skall bära sin rättegångskostnad.

Rodríguez Iglesias	Jann	Macken
Colneric	von Bahr	Gulmann
Edward	Puissochet	Wathelet
Schintgen		Skouris
Cunha Rodrigues		Timmermans

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 19 mars 2002.

R. Grass
Justitiesekreterare

G.C. Rodríguez Iglesias
Ordförande